

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kalló Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kalló János Márk ügyvéd által képviselt felperesnek a Hernádi és Kovács Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Hernádi Eleonóra ügyvéd által képviselt Magyar Energia Hivatal [1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7., Hiv. sz.: ...] alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. évi március hó 14. napján kelt 8.K.31.810/2010/10. számú ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2012. évi november hó 14. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest arra, hogy az illetékekben eljáró hatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 48.000 (azaz negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes megbízottjai 2009. március 16. napján a fogyasztási helyen a szerződéses viszonyban álló felhasználó kérelmére (a mérőberendezés pontatlan mérése miatt) ellenőrzést végeztek. Ennek során megállapították, hogy a fogyasztásmérő 100%-nál nagyobb hibával mér, ami külső mágneses befolyásolásra utalhat. A leszerelt mérőórát a felhasználó jelenlétében igazságügyi műszaki szakértő vizsgálta és megállapította, hogy a mérőberendezésen külsérelmi nyomok nem találhatóak, azonban +263%-os hibával mér, ez csak lemágnesezés eredménye lehet. A felperes erre alapítottnan szerződésszegésre hivatkozással 150.000 forint kötbérkövetelést támasztott a felhasználóval szemben.

A felhasználó a terhére rótt szerződésszegés és kötbérkövetelés jogosságát vitatva panasszal élt az alperesnél.

Az alperes a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 159.§-ának sz) pontjában foglalt hatáskörében eljárva hozta meg a 2010. január 25. napján kelt ... számú határozatát: a felhasználói panasznak helyt adott és a felperest a kötbér törlésére kötelezte. A ténymegállapító jegyzőkönyv és a szakértői vizsgálat értékelését nem fogadta el, mert azok nem felelnek meg a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény 6.§-ának (2) és (3) bekezdésében előírt követelményeknek. A felperesi üzletszabályzat (a továbbiakban: ÜSZ) 7.8.4.3. pontjára utalással kiemelte, hogy a benyújtott ellenőrzési dokumentációkból és az átlagfogyasztási kép alapján nem látta igazoltnak, hogy a felhasználó a mérőberendezést bármilyen módon befolyásolta volna, csak az óra meghibásodását tekintette bizonyítottnak. Rögzítette, hogy a hibás mérés eseteire vonatkozó szabályok alapján eljárva a Vet. végrehajtásáról szóló 237/2007. (X.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 2. számú mellékletét képező villamos hálózati csatlakozási és hálózathasználati szabályzat (a továbbiakban: Vhsz.) 21.§-ában foglaltak szerint kell eljárnia a felperesnek, amelynek eleget tett. Emiatt a hibás fogyasztásmérő adatai alapján kibocsátott számlák helyesbítését kötelezettséggként nem írta elő.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatásával a felhasználó panaszának elutasítását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az alperes megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt (a továbbiakban: Ket.) 3.§-ának (3) bekezdés b) pontját, 50.§-ának (1) bekezdését és az 58.§-ának (1) bekezdés a) pontját, mert figyelmen kívül hagyta az akkreditált laboratóriumban végzett vizsgálat alapján végzett igazságügyi szakértői véleményt. Hangsúlyozta, hogy a mérő a tanúsítvánnyal igazolt hiteles állapotban való felszerelése, illetve átadása után a fogyasztó felelős őrzésébe tartozik, így a mérőberendezés befolyásolásával történő vételezéssel előálló szerződésszegés miatt jogszerűen támasztott vele szemben kötbérkövetelést. A mérő fékmágneseinek erős mágnessel történő befolyásolása körében műszaki igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta, továbbá kérte, hogy a bíróság a hasonló tárgyú ügyekben más tanácsok előtt folyamatban volt perekben beszerzett szakvélemények tartalmát vegye figyelembe. Az alperesi hatáskört érintően a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseiben foglaltakra hivatkozott, amely szerint az alperes semmis határozatot hozott a Ket. 121.§-ának (1) bekezdés b) pontjában ütköző módon.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte azzal, hogy a tényállást a döntés meghozatalához szükséges mértékben feltárta. A szakvélemény csak kijelentés szintjén tartalmazza, hogy erős mágneses hatás érte az órát, ugyanakkor elvárható lett volna, hogy a szakértő az alkalmazott módszert, valamint a mérésekhez használt eszközökre vonatkozó alapvető adatokat feltüntesse, vagy a méréseket reprodukálható módon írja le. Ennek hiányában a szakvélemény szakmailag nem tekinthető megalapozottnak. Állította, hogy az ügyben volt hatásköre, és mivel a fogyasztó a felperesi ÜSZ alapján alkalmazott kötbért kifogásolta, ezért arról érdemi döntést kellett hoznia, így

ténylegesen nem hatósági ellenőrzést végzett. Utalt arra, hogy a Vet. 159.§-ának sz) pontja szerint a hivatal dönt az engedélyesekkel szemben felmerülő panaszok ügyében (kivéve a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe tartozó, jogalkotó által taxatív felsorolással meghatározott lakossági panasz típusokat); amennyiben a panasz a hatóság által jóváhagyott üzletszabályzat szerinti kötbérköveteléssel kapcsolatos, akkor döntési kötelezettsége van. A közüzemi szerződések körében nem érvényesül a felek egymás mellé rendeltsége, ezért a Ptk., illetve a Vet. alapján érvényesíthető kötbér jogintézménye nem azonosítható. A Legfelsőbb Bíróság felperes által hivatkozott döntései a jelen ügyben nem lehetnek iránymutatóak, ugyanis az új Vet. szerinti hatásköri szabályokkal kapcsolatban nem tartalmaznak érdemi állásfoglalást.

A perbe a felhasználó - értesítés ellenére - beavatkozni nem kívánt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint az alperes a felhasználó kérelmére (panaszára) indított és folytatott hatósági eljárásban a Vet. 159.§-ának sz) pontjában foglalt hatáskörében jogosult volt eljárni, és a felhasználói szerződésszegés miatt a felperes által érvényesíteni kívánt szankciót (kötbér) érintően döntést hozni. Megállapította, hogy a felperes a felhasználóval szemben érvényesíteni kívánt igényének jogszerűségét nem igazolta szakmai szempontból aggálytalanul elfogadható szakvéleménnyel, kellően dokumentált mérési eredményekkel. Így a felperes nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy hitelt érdemlően bizonyítsa a mérés befolyásolására irányuló szándékos felhasználói beavatkozást. Hangsúlyozta, hogy a felperes további bizonyítás szükségességét megalapozó olyan érvet nem hozott fel, ami azt támasztaná alá, hogy indokolt lett volna a szakértő bevonása a hatósági eljárásban, illetőleg ennek elmulasztása okán a perbe.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét az alperesi határozatra is kiterjedően, mivel a hatóság hatáskör hiányában hozta meg a döntését. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a hatásköri kifogás körébe tett nyilatkozatát, és a már hivatkozott jelen ügyben is irányadónak tekinthető kúriai ítéleteket. Az alperes polgári jogi következmények alkalmazására nem jogosult, ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a hatóság hatáskörének a fennállását. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy a Fővárosi Ítéltábla a kereseti kérelmében foglaltaknak megfelelően változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét. Harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra való kötelezését kérte a tényállás további tisztázására irányulóan. Állította, hogy a fogyasztó szerződésszegő magatartását minden lehetséges módon igazolta és ezzel szemben az alperes csak abban az esetben állapíthatta volna meg, hogy a mérő hibája nem külső beavatkozás eredménye, ha erre külön bizonyítást folytat, azonban ez a követelmény nem teljesült. Véleménye szerint a hatóság döntésében kifejtett álláspontját feltételezésekre alapította. Utalt arra, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely szakértői vizsgálati módszereket, eszközöket és

dokumentálási kötelezettséget írta elő, ennek ellenére, amennyiben azok nem elégségesek a tényállás tisztázásához, úgy a Ket. 58.§-a szerint szakértőt kell bevonni az eljárásba. Az alperesnek ezt a mulasztását kívánta orvosolni azzal, hogy az igazságügyi szakértő perbe történő bevezetését indítványozta. Állította, hogy az alperesi határozat megalapozatlan és jogszabálysértő, ezért kezdeményezte annak perbeli felülvizsgálatát, azonban az elsőfokú bíróság a tényállást nem teljes körűen állapította meg és abból téves jogi következtetéseket vont le.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdésében írtaknak megfelelően eljárva vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában írtaknak megfelelően a rendelkezésre álló peradatoknak az egyenként és a maguk összességében való értékelésével a tényállást a szükséges körben helyesen állapította meg és megalapozottan bírálta el a felperes keresetét. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak a döntését megalapozó következtetéseivel, amellyel szemben a felperes fellebbezésében az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataihoz képest újat nem adott elő, és nem hozott fel olyan jogi érvet, amely fellebbezése kedvező elbírálását eredményezhette volna.

Mindezek folytán az ítéltábla a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezésre figyelemmel a következőket hangsúlyozza. A hatóság hatáskörét vitató felperesi okfejtésre vonatkozóan tett alperesi álláspontot elfogadva az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az ügyben a hivatalnak volt hatásköre, és hogy a felhasználó panaszáról döntést kellett hoznia a Ket. 71.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel.

Ezen túlmenően a Magyar Közlöny 2012. évi 61. számában kihirdetésre került a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.), amelynek 40-42.§-ai módosítják a Vet. 57.§-át és 159.§-át. A Mód. tv. a korábbiakhoz képest még pontosabban, egyértelműen elkülöníti egymástól a fogyasztóvédelmi hatóság és az alperes hatáskörét. A Vet. 57.§-ának (1) bekezdésében foglalt elszámolásra, számlázásra, díjfizetésre vagy mérésre vonatkozó lakossági panaszok főszabály szerint a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe tartoznak, de ha az elszámolásra, számlázásra, díjfizetésre vagy mérésre vonatkozó lakossági fogyasztói panasz szabálytalan vételezéssel vagy ennek jogkövetkezményeivel is kapcsolatos, akkor az ügy már az alperes hatáskörébe tartozik a Vet. 57.§-ának új (4a) bekezdése és 159.§-ának (5) bekezdés 2. pontja alapján.

A perbeli esetben megállapítható, hogy a felperes a fogyasztásmérő mágneses befolyásolása miatt, azaz szabálytalan vételezésen alapuló szerződésszegés okán támasztott kötbér igényt a felhasználóval szemben, aki ezt sérelmezte az alperesnél. A panasz tárgya ezért szabálytalan vételezéssel kapcsolatos lakossági fogyasztói panasznak minősül, amelynek elbírálására a Vet. 57.§-ának (4a) bekezdése és 159.§-ának (5) bekezdés 2. pontja alapján az alperes rendelkezik hatáskörrel. Megállapítható továbbá az is, hogy az alperes határozatában a kötbér törlésére, azaz az üzletszabályzatban foglaltak betartására kötelezte a felperest; a kötbér mint az üzletszabályzat szerinti jogkövetkezmény alkalmazását tiltotta meg. A Vet. 57.§-ának (5) bekezdése alapján jogsértés megállapítása esetén az alperes jogosult ilyen jogkövetkezményt alkalmazni. A Mód. tv. által módosított, illetve kiegészített Vet. 57.§-ának (4a) és (5) bekezdései, valamint 159.§-ának (5) bekezdés 2. pontja alapján tehát az alperes hatáskörébe tartozik a felhasználó panaszának elbírálása, amelynek keretében jogosult a határozat szerinti rendelkezés megtételére is.

A felperesnek a fogyasztóval szembeni igénye érvényesítésekor már a birtokában kell lennie a követelése jogszerűségét szakmai szempontból alátámasztó bizonyítékoknak; ellenőrizhető módon feltárva azt, hogy a kötbért mire alapította, és annak összegét milyen számítások alkalmazásával határozta meg, és nem mellőzheti az egyedi ügyben felmerült releváns körülmények rögzítését és értékelését sem. Időrendben és folyamatában kell a feltárt és beszerzett bizonyítékokban szereplő releváns adatokat (műszaki állapot, mérési eredmények, mágnesesség, fogyasztási kép) egybevetni, továbbá egyenként és összességében is értékelni azt, hogy igazolt-e - az üzletszabályzat szerint - kétséget kizáróan a felhasználó felróhatósága, szerződésszegése.

E szempontok szem előtt tartásával vizsgálta a hatóság a benyújtott panaszban írtaknak megfelelően a felperesi eljárást és a felhasználóval szemben támasztott követelés jogszerűségét. Az alperes a Ket. 50.§-ának (1) bekezdése szerint felderítette és tisztázta a tényállást. Helytállóan emelte ki, hogy a felperes által benyújtott dokumentáció és szakvélemény hiányossága miatt a mérési eredmények nem reprodukálhatóak, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el szakértő perbeli kirendelésére vonatkozó felperesi indítványt is.

A felperes nem jelölt meg olyan releváns tény, ami a fogyasztási helyen a felhasználó felróható magatartását, szerződésszegését (szabálytalan vételezés) igazolná, így nem tett eleget az ÜSZ 7.8.4.3. pontjában előírt azon kötelezettségének, hogy hitelt érdemlően bizonyítsa a mérés befolyásolására irányuló szándékos és felróható fogyasztói beavatkozást, azaz a lakossági felhasználó fogyasztónak a társadalom értékítéletebe ütköző elítélendő, jogtalan előny szerzésére irányuló szándékos magatartását.

Az alperes a másodfokú eljárásban költséget nem kért, ezért arról az ítéletábrának rendelkeznie nem kellett, míg a fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) alkalmazandó 46.§-ának (1)

bekezdése szerint - figyelemmel az Itv. alkalmazandó 39.§-ának (3) bekezdés c) pontjára - 48.000 forint, melynek viselésére a sikertelenül fellebbező felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2012. évi november hó 14. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Bacsa Andrea sk. előadó bíró,
dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő